

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.011.04.2021

Pan
Dawid Chrobak
Burmistrz Miasta i Gminy Zakliczyn
ul. Rynek 32, 32-840 Zakliczyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/053 – Wdrażanie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Zakliczynie ¹ , ul. Rynek 32, 32-840 Zakliczyn.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dawid Chrobak, Burmistrz Miasta i Gminy Zakliczyn, zajmujący stanowisko od 18 listopada 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Warunki organizacyjno-techniczne wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”.2. Działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”.3. Proces weryfikacji wniosków o przyznanie dofinansowania.
Okres objęty kontrolą	Od 29 lipca 2019 r. do dnia zakończenia kontroli (tj. 30 sierpnia 2021 r.), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym terminem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Mariusz Pindral, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/61/2021 z 5 maja 2021 r. i nr LKR/96/2021 z 11 sierpnia 2021 r. (akta kontroli str. 1-4, 382-383)

¹ Dalej: *Urząd*.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK pozytywnie ocenia wdrażanie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”⁴ przez gminę Zakliczyn⁵.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Gmina wywiązała się ze wszystkich zobowiązań nałożonych porozumieniami⁶ podpisanymi z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie⁷. Przygotowała odpowiednie warunki organizacyjno-techniczne mające na celu wdrożenie PPCP, tj. wyznaczono pracowników odpowiedzialnych za wdrożenie i nadzór nad programem, przeprowadzono wymagane szkolenia oraz przygotowano odpowiednie stanowisko pracy. Dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakliczynie⁸, któremu zgodnie z postanowieniami art. 411 ust.10r ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁹ powierzono prowadzenie postępowań i wydawanie zaświadczeń o wysokości dochodu określonych w art. 10g cyt. ustawy, zakupiono licencjonowane oprogramowanie do wydawania tych zaświadczeń. Oprogramowanie to zapewniło nadanie unikalnego numeru każdemu wydanemu zaświadczeniu. Wyniki prowadzonej w Gminie inwentaryzacji budynków, które mogły być zakwalifikowane również do PPCP, ujmowano systematycznie w bazie danych utworzonej przez Marszałka Województwa Małopolskiego¹⁰. Stan zaawansowania przeprowadzonej inwentaryzacji źródeł ogrzewania na terenie Gminy wyniósł na koniec 2020 r. 29%. Dane do ww. bazy wprowadzane były na bieżąco. Należy podkreślić, że Gmina podjęła szereg własnych inicjatyw mających na celu walkę ze smogiem, uczestnicząc w dwóch projektach mających na celu wymianę nieekologicznych źródeł ciepła. Efektem realizacji obu projektów była wymiana łącznie 135 źródeł ciepła wg stanu 15 czerwca 2021 r. (projekty w toku). Ponadto wdrażany był projekt związany z odnawialnymi źródłami energii, w którym docelowo zaplanowano montaż 44 paneli fotowoltaicznych, 53 kolektorów słonecznych i 7 pomp ciepła. Uchybienia polegające na niezaktualizowaniu zakresu czynności pracownika odpowiedzialnego za realizację PPCP oraz regulaminu organizacyjnego Urzędu miały charakter formalny i usunięte zostały jeszcze w czasie trwania kontroli.

Pozytywnie należy również ocenić liczne działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP. NIK zauważa, że podjęte przez Gminę działania w tym obszarze nie wynikały z obowiązku nałożonego przez objęte kontrolą porozumienia podpisane z WFOŚiGW. Odpowiednio oznaczono plakatami i materiałami informacyjnymi wejście i pokój, w którym znajdowało się stanowisko pracy ekodoradcy. Informacje związane z PPCP zamieszczane były na stronach internetowych Urzędu oraz w lokalnych serwisach informacyjnych. Prowadzone działania dotyczyły w szerszym ujęciu problematyki związanej z ochroną powietrza, jak również samego PPCP.

NIK pozytywnie ocenia zapewnienie przez Gminę terminowego wydawania przez GOPS zaświadczeń o dochodach niezbędnych do pozyskania dofinansowania z PPCP, a także pomoc udzielaną przez wyznaczonego pracownika Urzędu mieszkańcom zainteresowanym złożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach tego programu¹¹.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: PPCP.

⁵ Dalej: Gmina.

⁶ Kontrolą objęto wykonanie zadań określonych w porozumieniach z 11 lipca 2019 r., 7 lipca 2020 r. oraz 22 grudnia 2020 r.

⁷ Dalej: WFOŚiGW.

⁸ Dalej: GOPS.

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.

¹⁰ Baza inwentaryzacji ogrzewania budynków w Małopolsce – zadanie realizowane w ramach Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego.

¹¹ Łącznie w okresie 2018-2021 (do 30 kwietnia) mieszkańcy Zakliczyna złożyli do WFOŚiGW 92 wnioski o dofinansowanie w ramach PPCP, w tym 24 wnioski za pośrednictwem Urzędu. WFOŚiGW pozytywnie rozpatrzył 89 wniosków.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Warunki organizacyjno-techniczne wdrażania PPCP

1. Kontrolą objęto trzy porozumienia zawarte przez Gminę z WFOŚiGW, tj. porozumienia z: 11 lipca 2019 r., 7 lipca 2020 r. oraz 22 grudnia 2020 r. Porozumienie z 22 grudnia 2020 r. stanowiło załącznik do aneksu nr 1/2020 do porozumienia z 7 lipca 2020 r.

Zgodnie z porozumieniem z 11 lipca 2019 r. do zadań Gminy należało m.in.:

- 1) Przygotowywanie wniosków wraz z Wnioskodawcami pod kątem spełnienia wymagań określonych w Programie oraz podejmowanie działań doradczych mających na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi Wnioskodawcami i przedstawienie im korzyści płynących z wzięcia udziału w Programie.
- 2) Weryfikacja wniosków o dofinansowanie złożonych przez Wnioskodawców oraz zagwarantowanie dostępności dla Wnioskodawców przeszkolonego przez WFOŚiGW pracownika Gminy.
- 3) Zapewnienie stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu umożliwiającego złożenie wniosku o dofinansowanie oraz jego wydruk.

Do zadań WFOŚiGW należało przeszkolenie pracowników Gminy, zapewnienie dostępu do portalu beneficjenta, przekazywanie wniosków do Gminy celem wstępnej weryfikacji i odesłania, informowanie o każdorazowej zmianie zapisów w PPCP, rozpatrywanie wniosków i udzielenie dofinansowania. Ww. porozumienie nie zawierało zapisów dotyczących wsparcia finansowego w celu promocji i wdrożenia PPCP.

Zgodnie z porozumieniem z 7 lipca 2020 r. do zadań Gminy należały te same zadania co opisane w porozumieniu z 11 lipca 2019 r., oprócz weryfikacji wniosków. Natomiast do zadań WFOŚiGW należało zapewnienie przeszkolenia pracowników, informowanie Gminy o zmianach w PPCP, rozpatrywanie wniosków oraz udzielenie dofinansowania. Ww. porozumienie nie zawierało zapisów dotyczących wsparcia finansowego w celu promocji i wdrożenia PPCP.

Zgodnie z porozumieniem z 22 grudnia 2020 r. do zadań Gminy, oprócz obowiązków wskazanych powyżej, należało podejmowanie działań mających na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami i przedstawienie im korzyści płynących z udziału w programie oraz udzielanie informacji o Programie osobom zainteresowanym złożeniem wniosku o dofinansowanie. Zadania WFOŚiGW nie zmieniły się. Ww. porozumienie nie zawierało zapisów dotyczących wsparcia finansowego w celu promocji i wdrożenia PPCP. Dodatkowo porozumienie przewidywało pokrycie kosztów, które poniosła Gmina w związku z wydawaniem zaświadczeń o dochodach dla beneficjentów uprawnionych do skorzystania z podwyższonego poziomu dofinansowania.

(akta kontroli str. 5-39)

Zastępca Burmistrza nadzorujący realizację zadań w ramach PPCP wyjaśnił, że benefity dla Gmin w postaci grantu w wysokości 30 tys. zł na uruchomienie i prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego, nagrodę za największą liczbę złożonych wniosków oraz podwyższenia refundacji wydatków za przekazany wniosek beneficjenta do WFOŚiGW, będą przewidziane dopiero w nowym porozumieniu lub aneksie do starego, którego podpisanie powinno nastąpić do 15 lipca 2021 r. W toku kontroli, tj. 14 lipca 2021 r. podpisano nowe porozumienie z WFOŚiGW zawierające ww. elementy.

(akta kontroli str. 350-351, 370-381)

¹² Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

2. Do realizacji zadań w ramach PPCP wyznaczono jednego pracownika merytorycznego (zatrudnionego w Referacie Inwestycji Gminnych, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej) oraz jednego pracownika nadzorującego (tj. Zastępcę Burmistrza pełniącego również funkcję Kierownika Referatu Inwestycji Gminnych, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej). W zakresach czynności ww. osób oraz w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu brak było zapisów dotyczących realizacji PPCP.

(akta kontroli str. 43-99)

W czasie nieobecności pracownika Urzędu zajmującego się obsługą PPCP, Kierownik ww. Referatu – stosownie do postanowień § 52 ust. 3 pkt. 1 Regulaminu Pracy Urzędu Miejskiego w Zakliczynie – wyznaczał na ten okres zastępstwo, dzięki czemu zagwarantowano ciągłość realizacji zadań określonych w porozumieniach zawartych z WFOŚiGW.

(akta kontroli str. 365-369)

Dnia 12 listopada 2020 r. Gmina Zakliczyn nabyła licencję na oprogramowanie „Czyste Powietrze” do wydawania zaświadczeń o wysokości dochodu określonych w art. 10g ustawy Prawo ochrony środowiska wraz z utrzymaniem do 31 grudnia 2020 r., a następnie przedłużono licencję na to oprogramowanie do końca 2021 r. (faktura VAT nr DSFA/FY21/11/0592 z 12 listopada 2020 r. na kwotę 246,00 zł brutto oraz faktura VAT nr DSFA/FY21/04/0105 z 7 kwietnia 2021 r.¹³). Odbiorcą i użytkownikiem oprogramowania był GOPS.

(akta kontroli str. 114-117)

3. W okresie od lipca 2019 r. do dnia zakończenia kontroli, inspektor z Referatu Inwestycji Gminnych, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej¹⁴ odpowiedzialny za realizację PPCP uczestniczył w siedmiu szkoleniach organizowanych przez WFOŚiGW na temat zasad wdrażania PPCP, tj. 12 lipca 2019 r., 9 sierpnia 2019 r., 2 lipca 2020 r., 28 sierpnia 2020 r., 14 stycznia 2021 r., 21 stycznia 2021 r. i 26 lutego 2021 r.

(akta kontroli str. 100-113)

4. Od 2017 r. Marszałek Województwa Małopolskiego prowadzi Bazę Inwentaryzacji Ogrzewania Budynków w Małopolsce, do której wyznaczeni pracownicy urzędów gmin (w tym gminy Zakliczyn) zobligowani byli na bieżąco wprowadzać dane dotyczące m.in. budynków (rok budowy, liczba lokali, powierzchnia, kubatura, ocieplenie budynku), rodzaju istniejącego źródła ciepła, OZE oraz zakresu planowanych inwestycji (wymiana pieca, termomodernizacja, montaż OZE). Gmina Zakliczyn dane potrzebne do ww. bazy (wykorzystywane również na potrzeby PPCP) pozyskiwała w następujący sposób: bezpośrednio od mieszkańca (np. w trakcie wizyty mieszkańca w Urzędzie), na podstawie inwestycji na które mieszkaniec uzyskał dofinansowanie (zachęcony prowadzonymi przez Gminę działaniami informacyjno-promocyjnymi) oraz na podstawie przeprowadzonych akcji inwentaryzacyjnych. Pierwsza akcja powszechnej inwentaryzacji została przeprowadzona w grudniu 2017 r. Do właścicieli wszystkich budynków zlokalizowanych na terenie gminy Zakliczyn zostały listem poleconym rozesłane ankiety z prośbą o ich uzupełnienie. Wróciło 700 wypełnionych ankiet. W grudniu 2019 r. we współpracy z GOPS wytypowano 20 gospodarstw domowych (wprowadzonych do bazy danych) dotkniętych ubóstwem energetycznym, do których zostały przekazane zestawy oszczędzania energii (żarówki energooszczędne led, ekrany zagrzejnikowe i programator czasowy dobowy do gniazdka oraz materiały informacyjne dotyczące m.in. możliwości pozyskania dofinansowania zewnętrznego na zadania związane z termomodernizacją budynku i wymianą źródła ciepła (również w ramach PPCP).

(akta kontroli str. 118-142)

¹³ Umowa licencyjna stanowiąca załącznik do faktury obowiązywała od 2 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

¹⁴ Dalej: *Referat IGGPiK*.

Pracownica Urzędu wyznaczona od obsługi PPCP wyjaśniła, że pismem z dnia 18 maja 2021 r. Burmistrz zwrócił się do WFOŚiGW z wnioskiem o udzielenie informacji na temat stanu realizacji PPCP na terenie Gminy, lecz do dnia złożenia wyjaśnień (tj. 18 sierpnia 2021 r.) nie otrzymano odpowiedzi w tej sprawie. W związku z powyższym Urząd nie dysponuje informacjami, czy wytypowane pod koniec 2019 r. gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym, do których Urząd przekazał zestawy oszczędzania energii złożyły do WFOŚiGW wnioski o dofinansowanie w ramach PPCP. Ponadto wymieniony pracownica wskazała, że budynki wytypowane w 2019 r. przez Urząd i GOPS zamieszkują osoby starsze, ubogie, borykające się z wieloma problemami życiowymi, które już w momencie przekazywania zestawów oszczędzania energii zaznaczały, że ze względu na bardzo długi czas oczekiwania na ocenę wniosku i wypłatę dofinansowania w ramach PPCP raczej nie złożą wniosku, ponieważ nie są w stanie sfinansować z własnych środków tak kosztownej inwestycji. Owszem PPCP zakłada możliwość przekazania dotacji od razu na konto Wykonawcy, jednak ze względu na bardzo długi czas oczekiwania na ocenę wniosku o dofinansowanie (w praktyce czas ten wynosi ok. 4 miesiące) oraz bardzo długi czas oczekiwania na ocenę wniosku o płatność i wypłatę dofinansowania (ten czas również wynosi ok. 4 miesiące) Wykonawcy nie wyrażają zgody na wystawienie faktury z odroczonym terminem płatności, tylko domagają się zapłaty zaraz po wykonaniu usługi.

(akta kontroli str. 365-369)

W 2020 r. na potrzeby aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Zakliczyn ponownie zostały rozesłane do wszystkich gospodarstw domowych ankiety z prośbą o ich uzupełnienie. Wróciło 50 ankiet. Według stanu na dzień 24 maja 2021 r. do Bazy prowadzonej przez Marszałka Województwa Małopolskiego wprowadzono łącznie informacje dotyczące 831 budynków.

(akta kontroli str. 118-142)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że podpisane przez Gminę porozumienia (do dnia 25 maja 2021 r.) nie nakładały obowiązku prowadzenia inwentaryzacji budynków tylko ich identyfikację. Różnica polega na tym, że inwentaryzując budynek zbiera się pełną charakterystykę budynku (m.in. rok budowy, powierzchnia, typ kotła, rodzaj ocieplenia budynku, itp.), natomiast identyfikacja polega na stwierdzeniu faktu czy dany budynek mógłby podlegać termomodernizacji (bez zbierania szczegółowych danych na ten temat). Ponadto należy podkreślić, że zgodnie z zawartymi porozumieniami Gmina miała obowiązek identyfikacji budynków przy okazji prowadzenia działań doradczych, a nie podejmowania osobnych akcji mających na celu wyłącznie identyfikację budynków. Jednak, pomimo braku takiego obowiązku Gmina wprowadza dane do bazy prowadzonej przez Marszałka Województwa Małopolskiego dotyczące pełnej inwentaryzacji budynków. Na podstawie danych zawartych w tej bazie można ustalić, że z 831 budynków zinwentaryzowanych, 425 budynków mogłoby być potencjalnymi wnioskodawcami.

NIK zwraca uwagę, że identyfikacja budynków przy okazji prowadzenia działań doradczych dotyczyła dwóch pierwszych porozumień zawartych z WFOŚiGW, Natomiast w porozumieniu z 22 grudnia 2020 r. (§2 ust. 1 pkt 2) wskazano, że do zadań gminy należy m.in. podejmowanie działań mających na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami w ramach PPCP¹⁵.

(akta kontroli str. 5-33, 350-351)

5. Porozumienie zawarte 11 lipca 2019 r. (oraz porozumienie z 7 lipca 2020 r.) nakładało na Gminę obowiązek zapewnienia stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu

¹⁵ W § 2 pkt 1 ust. 1 porozumienia z 11 lipca 2019 r. oraz porozumienia z 7 lipca 2020 r. przewidziano m.in. podejmowanie działań doradczych mających na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami. W § 2 pkt 1 ust. 2 porozumienia z 22 grudnia 2020 r. przewidziano m.in. podejmowanie działań mających na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami.

umożliwiającego złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach PPCP oraz jego wydruk. W wyniku oględzin ustalono, że w pokoju nr 23 utworzono stanowisko pracy, wyposażone w komputer z dostępem do Internetu i drukarki. Przed wejściem do pokoju zamieszczona została tablica informacyjna PPCP. Dostęp do danych zawartych na komputerze zabezpieczony był hasłami.

(akta kontroli str. 143-146)

6. W okresie pandemii wykonywanie zadań związanych z PPCP w Urzędzie, jak również w GOPS odbywało się bez ograniczeń, tj. pracownicy nie zostali skierowani na tryb pracy zdalnej, jak również nie miało miejsca czasowe zawieszenie wykonywania zadań w związku z pandemią. Burmistrz oraz Kierownik GOPS wydali stosowne zarządzenia w sprawie organizacji pracy w warunkach pandemii, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa sanitarnego. Wydawaniem zaświadczeń o dochodach na cele PPCP zajmowali się pracownicy GOPS na podstawie upoważnień wystawionych przez Burmistrza Miasta i Gminy Zakliczyn.

(akta kontroli str. 147-150, 174-184)

7. Gmina realizuje następujące inicjatywy mające na celu walkę ze smogiem:

1) *Wymiana przestarzałych kotłów węglowych na nowoczesne źródła zasilane gazem i biomasą w wybranych gminach powiatów brzeskiego, tamowskiego i dąbrowskiego* w ramach poddziałania 4.4.2 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020¹⁶. W ramach projektu na terenie gminy Zakliczyn z dotacji skorzystało 71 mieszkańców. Projekt był skierowany do wszystkich mieszkańców gminy Zakliczyn. Wkład własny Gminy obejmował: koszt opracowania wniosku o dofinansowanie oraz 27,44% kosztów promocji i zarządzania. Łącznie na realizację ww. projektu planuje się wydać 951,9 tys. zł, w tym z budżetu Gminy 9,7 tys. zł. Mieszkańcy mogli uzyskać dofinansowanie w wysokości do 14 tys. zł (8 tys. zł dotacji na nowy kocioł i 6 tys. zł dotacji na modernizację instalacji). Końcowa wartość dotacji zależała od mocy pieca określonej w ocenie energetycznej budynku i wysokości poniesionych wydatków. Wg stanu na 15 czerwca 2021 r. liczba wymienionych kotłów na paliwo stałe wyniosła 71.

2) *Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła na nowoczesne kotły węglowe w wybranych gminach powiatów brzeskiego, tamowskiego i dąbrowskiego* w ramach poddziałania 4.4.3 RPO WM na lata 2014-2020. W ramach projektu na terenie gminy Zakliczyn planowano wymianę 64 kotłów (wg stanu na 25 maja 2021 r. wymieniono 58 kotłów). Projekt był skierowany do wszystkich mieszkańców gminy Zakliczyn. Wkład własny Gminy obejmował: koszt opracowania wniosku o dofinansowanie oraz 26,58% kosztów promocji i zarządzania. Łącznie na realizację ww. projektu wydano 574,7 tys. zł, w tym z budżetu Gminy 6,9 tys. zł (koszt kwalifikowalny). Ponadto Gmina ze środków własnych poniosła wydatek (poza budżetem projektu) w wysokości 12,3 tys. zł na opracowanie wniosków dla ww. projektów (opisanych w pkt 1 i 2). Mieszkańcy mogli uzyskać dofinansowanie w wysokości do 9 tys. zł (8 tys. zł dotacji na nowy kocioł i 1 tys. zł dotacji na modernizację instalacji). Końcowa wartość dotacji zależała od mocy pieca określonej w ocenie energetycznej budynku i wysokości poniesionych wydatków. Wg stanu na 15 czerwca 2021 r. liczba wymienionych kotłów na paliwo stałe wyniosła 64.

3) Gmina Zakliczyn jest również partnerem projektu pn. *Ekopartnerzy na rzecz słonecznej energii Małopolski* w ramach poddziałania 4.1.1 RPO WM na lata 2014-2020. W ramach projektu, na terenie gminy Zakliczyn planowany jest montaż 44 paneli fotowoltaicznych, 53 kolektorów słonecznych i 7 pomp ciepła. Budżet projektu w odniesieniu do gminy Zakliczyn wyniósł 1 445,3 tys. zł. Ponadto Gmina z własnych środków wydała 31,2 tys. zł na zarządzanie projektem oraz 15,8 tys. zł na opracowanie wniosku o dofinansowanie. Na dzień 25 maja 2021 r. podpisano 46 umów dotacji na łączną kwotę 600,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 40, 185-212)

¹⁶ Dalej: RPO WM na lata 2014-2020.

W sprawozdaniu z realizacji Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego¹⁷ za 2019 r. podano następujące informacje:

- przeprowadzono 91 kontroli w zakresie przestrzegania uchwały Sejmiku Województwa dot. wymagań dla jakości paliw i ograniczania powstawania nowych źródeł emisji, w tym pobrano 20 próbek do badań stosowanego przez mieszkańców paliwa (koszt realizacji zadania 14,5 tys. zł),
- złożono 34 wnioski dot. uzyskania dofinansowania na wymianę źródła ogrzewania, a zrealizowano i rozliczono 75 wniosków (z uwzględnieniem złożonych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych)¹⁸,
- wprowadzono do Bazy inwentaryzacji ogrzewania budynków w Małopolsce 68 obiektów, w których dokonano wymiany źródła ciepła oraz 150 obiektów bez wymiany źródła ciepła,
- deklarowany stan zaawansowania przeprowadzonej inwentaryzacji źródeł ogrzewania na terenie gminy wyniósł 27%,
- w roku sprawozdawczym zlikwidowano 72 nieefektywne źródła ciepła,
- całkowity koszt działań naprawczych dot. wymiany urządzeń grzewczych na paliwa stałe wyniósł 1 068,3 tys. zł, w tym 890,1 tys. zł sfinansowano z funduszy unijnych,
- ze środków własnych gminy na realizację działań związanych z poprawą jakości powietrza wydatkowano 95,5 tys. zł (0,57% dochodów własnych gminy), w tym m.in. 43,5 tys. zł na dofinansowanie wymiany źródeł ciepła oraz 23,8 tys. zł na zatrudnienie ekodoradcy i organizację obsługi PPCP,
- w roku sprawozdawczym długość sieci gazowej na obszarze gminy zwiększyła się o 0,25 km (i wyniosła łącznie 262,16 km) i podłączono do niej 59 budynków,
- wybudowano 0,98 km nowych dróg rowerowych (ich całkowita długość wyniosła 4,07 km) – wydatkowano 973,7 tys. zł,
- przeprowadzono trzy akcje informacyjne w zakresie ochrony powietrza, którymi objęto łącznie 12 500 osób – wydatkowano na to zadanie 11,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 289-296, 365-369)

W sprawozdaniu z realizacji POP za 2020 r. podano następujące informacje¹⁹:

- przeprowadzono 28 kontroli w zakresie przestrzegania uchwały Sejmiku Województwa dot. wymagań dla jakości paliw i ograniczania powstawania nowych źródeł emisji,
- w 34 budynkach mieszkalnych dokonano wymiany źródła ciepła, w tym 9 na gaz, 17 na nowoczesny kocioł węglowy i 8 na nowoczesne kotły na biomasę²⁰.
- wg stanu na 31 grudnia 2020 r. do Bazy inwentaryzacji ogrzewania budynków w Małopolsce wprowadzono 836 obiektów, w tym 259 stanowiły budynki, w których wymagana była wymiana źródła ciepła do końca 2022 r., a 175 przypadków dot. budynków, w których wymagana była taka wymiana do końca 2026 r. (wg wymogów określonych w POP),
- deklarowany stan zaawansowania przeprowadzonej inwentaryzacji źródeł ogrzewania na terenie gminy wyniósł 29%,
- koszt działań naprawczych związanych z wymianą kotłów, termomodernizacją i instalacją OZE wyniósł 363,6 tys. zł, w tym 226,1 tys. zł sfinansowano ze środków unijnych²¹,
- ze środków własnych gminy na realizację działań związanych z poprawą jakości powietrza wydatkowano 340,3 tys. zł (0,51% dochodów własnych gminy), w tym m.in. 24,7 tys. zł na zatrudnienie ekodoradcy,

¹⁷ Dalej: POP.

¹⁸ Wnioski zostały złożone w ramach RPO WM na lata 2014-2020 (poddziałania 4.4.2 i 4.4.3).

¹⁹ Wzór sprawozdania z realizacji POP za 2020 r. zmienił się, w związku z czym Gmina podawała informacje w innym układzie niż w sprawozdaniu z realizacji POP za 2019 r.

²⁰ W danych tych uwzględniono również działania podjęte w ramach PPCP na podstawie informacji z wniosków złożonych przez mieszkańców za pośrednictwem Urzędu (pierwsze wnioski w ramach PPCP mieszkańcy złożyli w Urzędzie w lutym 2020 r.).

²¹ Wydatki ze środków unijnych sfinansowano w ramach RPO WM na lata 2014-2020 (poddziałania 4.4.2 i 4.4.3).

- w roku sprawozdawczym długość sieci gazowej na obszarze gminy zwiększyła się o 0,74 km i podłączono do niej 72 budynki,
- wybudowano 0,62 km nowych dróg rowerowych (ich całkowita długość wyniosła 4,69 km) – wydatkowano 534,7 tys. zł,
- przeprowadzono trzy akcje informacyjne w zakresie ochrony powietrza, którymi objęto łącznie 12 500 osób – wydatkowano na to zadanie 15,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 297-302, 365-369)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W zakresie obowiązków pracownika merytorycznego Referatu Inwestycji Gminnych, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej realizującego zadania z zakresu PPCP brak było zapisów na ten temat.

Zgodnie z pkt A3 standardów kontroli zarządczej²² struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika.

W czasie prowadzonej kontroli (21 maja 2021 r.) zmieniono zakres obowiązków ww. osoby, wprowadzając odpowiednie zapisy dotyczące realizacji PPCP.

(akta kontroli str. 45-52)

Zastępca Burmistrza, odpowiedzialny za realizację PPCP wyjaśnił, że pracownik merytoryczny realizujący zadania wynikające z PPCP nie posiada wpisanych w tym zakresie obowiązków do zakresu czynności, ponieważ zlecenie zadań następowało poprzez ustne lub pisemne (za pośrednictwem e-mail) polecenia. W toku kontroli uzupełniono brakujące zapisy w zakresach czynności.

(akta kontroli str. 43-44)

2. W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu brak było zapisów dotyczących realizacji PPCP. Sekretarz Gminy i Miasta Zakliczyn wyjaśnił, że (...) *w aktualnie obowiązującym Regulaminie organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Zakliczynie brak jest wprost zapisów dotyczących Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Powyższe wynika z faktu, że realizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” nie jest obligatoryjnym zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), jak również nie jest zadaniem z zakresu administracji rządowej zleconym gminie na podstawie przepisów szczególnych. Realizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” odbywa się na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie a gminą Zakliczyn, które określają zasady wspólnej realizacji Programu w celu lepszej realizacji jego założeń. W Regulaminie organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Zakliczynie, w katalogu zadań Referatu Inwestycji Gminnych, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, znajdują się zapisy dotyczące realizacji zadań w zakresie ochrony środowiska (w tym ochrony powietrza) i ochrony przyrody oraz w zakresie projektu LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” (realizacja zadań Ekodoradcy). W ocenie Urzędu Miejskiego w Zakliczynie zadania gminy Zakliczyn określone w porozumieniu z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie w dużej mierze zawierają się w katalogu wskazanych powyżej zadań Referatu Inwestycji Gminnych, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Urzędu Miejskiego w Zakliczynie, w związku z czym*

²² Komunikat nr 23 Ministra Finansów z 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

nie zostały wykazane w formie odrębnych zagadnień dotyczących bezpośrednio Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Niemniej jednak – mając na uwadze standardy kontroli zarządczej oraz zamiar podpisania przez gminę Zakliczyn aneksu do porozumienia z WFOŚiGW w Krakowie w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” – deklaruję, że w terminie do dnia zakończenia kontroli P/21/053 w gminie Zakliczyn, zapisy dotyczące Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” zostaną ujęte w Regulaminie organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Zakliczynie.

(akta kontroli str. 212-214)

W toku kontroli, 25 czerwca 2021 r. Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Zakliczyn Nr I/32/2021 w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Zakliczynie Referatowi Inwestycji Gminnych, Gospodarki Przestrzennej i komunalnej przypisano zadania związane z realizacją PPCP.

(akta kontroli str. 354)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia warunki organizacyjno-techniczne mające na celu wdrożenie PPCP. Wyznaczono pracowników odpowiedzialnych za wdrożenie i nadzór nad PPCP, którzy odbyli wymagane szkolenia oraz przygotowano odpowiednie stanowisko pracy. Zakupiono również licencjonowane oprogramowanie do wydawania zaświadczeń o dochodach. Wyniki prowadzonej w Gminie inwentaryzacji budynków, które mogły być zakwalifikowane również do PPCP, ujmowano systematycznie w bazie danych utworzonej przez Marszałka Województwa Małopolskiego. Ponadto Gmina podjęła szereg własnych inicjatyw mających na celu walkę ze smogiem, uczestnicząc w trzech projektach. Uchybienia polegające na niezaktualizowaniu zakresu czynności pracownika odpowiedzialnego za realizację PPCP oraz regulaminu organizacyjnego Urzędu usunięte zostały jeszcze w czasie trwania kontroli i nie miały negatywnego wpływu na realizację zadań związanych z wdrażaniem PPCP.

OBSZAR

2. Działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP

Opis stanu faktycznego

1. Gmina podjęła następujące działania informacyjno-edukacyjne w zakresie PPCP:

- A. Zakupiono ulotki informacyjne w ramach Projektu Zintegrowanego LIFE *Małopolska w zdrowej atmosferze* oraz broszury opracowane przez NFOŚiGW drukowane w Urzędzie. Ulotki dystrybuowano wraz z rachunkami za gospodarowanie odpadami do wszystkich mieszkańców Gminy oraz rozdawano je podczas imprez i wizyt mieszkańców w Urzędzie. Zgodnie z zapisami Projektu Zintegrowanego LIFE do zadań ekodoradcy należało wsparcie realizacji w gminach zadań służących ochronie powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza pochodzących ze źródeł indywidualnych.
- B. Spotkanie z mieszkańcami zorganizowane w Ratuszu w Zakliczynie w dniu 15 października 2018 r., indywidualne konsultacje mieszkańców z pracownikiem WFOŚiGW dotyczące PPCP w dniu 4 lutego 2019 r., punkt informacyjny prowadzony przez doradcę energetycznego WFOŚiGW w trakcie Dożynek Województwa Małopolskiego w dniu 1 września 2019 r. oraz Mobilne Biuro PPCP na Rynku w Zakliczynie w dniu 24 lipca 2020 r.
- C. Konferencja prasowa w związku z wizytą Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów ds. programu „Czyste Powietrze” w Urzędzie Miejskim w Zakliczynie w dniu 10 lutego 2021 r. (informacja o spotkaniu i PPCP znalazła się na stronach internetowych Urzędu, Zakliczyńskiego Centrum Kultury, telewizji tamowska.tv, portalu regiontamowski.pl oraz informatorbrzeski.pl, a także w radiu RDN i Radio Kraków).

D. Publikacja informacji o założeniach PPCP na stronie internetowej Urzędu²³ oraz Zakliczyńskiego Centrum Kultury²⁴ oraz publikacja informacji o uruchomieniu Punktu Obsługi PPCP na stronach internetowych Urzędu i ZCK, jak również w bezpłatnej gazecie miasta i gminy Zakliczyn „GŁOSICIEL”, która za pośrednictwem Poczty Polskiej trafia do każdego domu z terenu gminy Zakliczyn. Na stronie internetowej Urzędu zamieszczono również baner PPCP.

W Gminie nie opracowano odrębnej strategii/planu działań informacyjno-edukacyjnych w ramach PPCP, a zdaniem NIK z uwagi na długi okres wdrażania PPCP opracowanie takiego dokumentu mogłoby korzystnie wpłynąć na zapewnienie spójności i ciągłości tych działań.

(akta kontroli str. 215-285)

2. Informacje o PPCP oraz wsparcie w zakresie przygotowania wniosków o dofinansowanie mieszkańcy mogli otrzymać w budynku Urzędu, w pok. nr 23. Przed wejściem do pokoju, jak również na ścianach wewnątrz pokoju umieszczono banery i plakaty informujące o PPCP.

(akta kontroli str. 143, 362-363)

3. Działania informacyjne i wspomagające w celu przekonania mieszkańców do skorzystania z dofinansowania PPCP zostały opisane w pkt 2.1 wystąpienia. Efektem podjętych działań było złożenie w latach 2018--2021 (do 30 kwietnia 2021 r.) przez mieszkańców 92 wniosków w ramach PPCP,. Ponadto w 2020 r. wspólnie z GOPS wytypowano 20 rodzin ubogich energetycznie, do których zostały przekazane zestawy oszczędzania energii.

(akta kontroli str. 136, 288)

4. Gmina nie brała udziału w pilotażach związanych z wprowadzeniem nowych rozwiązań w PPCP.

(akta kontroli str. 303)

5. W styczniu 2021 r. udostępniono informację m.in. dotyczącą wydawania zaświadczeń przez GOPS dla mieszkańców gminy Zakliczyn (którym przysługuje podwyższony poziom dofinansowania) w formie zamieszczenia na stronie www.zakliczyn.pl, www.zakliczyninfo.pl oraz w lokalnej bezpłatnej gazecie „GŁOSICIEL” dystrybuowanej do każdego mieszkańca. Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że wszelkie informacje na temat konieczności uzyskania zaświadczenia o dochodach udzielał pracownik Urzędu odpowiedzialny za realizację PPCP (telefonicznie i podczas osobistych wizyt w Urzędzie) i upoważnieni pracownicy GOPS. Ponadto pracownik odpowiedzialna za obsługę PPCP w Urzędzie wskazała, że porozumienie z WFOŚiGW nie określało sposobu ani formy, w jakiej gminy mają przekazywać mieszkańcom informacje o PPCP, w tym również na temat zaświadczeń o dochodach.

(akta kontroli str. 261-264, 350-351, 365-369)

6. Na stronie internetowej Gminy zamieszczono baner informacyjny dotyczący PPCP. Ponadto na stronie internetowej zamieszczano bieżące ogłoszenia dotyczące realizacji PPCP (m.in. wytyczne programu, spotkania informacyjne).

(akta kontroli str. 304-324)

7. W Urzędzie nie prowadzono ewidencji lub rejestrów umożliwiających wyodrębnić koszty działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących wyłącznie PPCP. Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że (...) *do tej pory, wszelkie wydatki*

²³ W Biuletynie Informacji Publicznej na podstronie dotyczącej Urzędu (<https://bip.malopolska.pl/umzakliczyn>) zamieszczono m.in. łącze umożliwiające bezpośrednie przekierowanie do strony internetowej Urzędu (<https://www.zakliczyn.pl/>), na której – w głównej lokalizacji – zamieszczono baner informacyjny dotyczący PPCP.

²⁴ Dalej: ZCK.

ponoszone w związku z realizacją zadań związanych z PPCP ponoszone były wyłącznie z budżetu gminy, w ramach wydatków bieżących. Wydruk materiałów informacyjnych, ulotek, wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność odbywał się na bieżąco z materiałów eksploatacyjnych przeznaczonych do codziennego użytku pracowników urzędu (drukarka, ksero). Pracownik odpowiedzialny za realizację ww. zadań nie otrzymywał dodatkowego wynagrodzenia. Nowy wzór Porozumienia z WFOŚiGW, które dopiero zostanie zawarte przewiduje pakiet korzyści dla gmin, w tym m.in. środki przeznaczone na prowadzenie Punktu Obsługi. Wówczas gminy będą zobowiązane do prowadzenia ewidencji wydatków ponoszonych w związku z realizacją zadań związanych z PPCP.

(akta kontroli str. 350-351)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP, mając także na względzie fakt, że obowiązek ich prowadzenia nie wynikał z objętych kontrolą porozumień zawartych z WFOŚiGW. Przedmiot działań informacyjno-edukacyjnych obejmował w szerszym ujęciu problematykę związaną z ochroną powietrza, w tym także możliwość pozyskania dofinansowania w ramach PPCP. Izba zwraca przy tym uwagę na fakt, że dopiero w styczniu 2021 r. udostępniono za pośrednictwem stron internetowych informacje dotyczące wydawania zaświadczeń przez GOPS dla mieszkańców gminy Zakliczyn, a obowiązek w tym zakresie został wprowadzony w październiku 2020 r., przy czym informacje w tym zakresie były udzielane na bieżąco przez odpowiednich pracowników Urzędu i GOPS.

OBSZAR

3. Proces weryfikacji wniosków o przyznanie dofinansowania

Opis stanu
faktycznego

1. Gmina uczestniczyła w ocenie wniosków o dofinansowanie, jedynie w pierwszej fazie wdrażania PPCP (od dnia zawarcia pierwszego porozumienia, tj. 11 lipca 2019 r. do dnia zmiany zasad PPCP, tj. 14 maja 2020 r. – kiedy to z zadań Gminy wykreślono weryfikację i ocenę wniosków). Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że (...) w gminie Zakliczyn nie ustalano dodatkowych procedur przyjmowania, ewidencjonowania i weryfikowania wniosków o dofinansowanie, ponieważ nie było ani takiego obowiązku, ani nie zaistniała taka potrzeba. Cały proces obsługi Programu odbywa się ściśle wg. zapisów Porozumienia, wytycznych Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, Regulaminu Programu oraz wytycznych przekazywanych przez pracowników WFOŚiGW w trakcie oficjalnych szkoleń. Od początku działania Programu Czyste Powietrze pracownik Urzędu Miejskiego w Zakliczynie wspierał mieszkańców w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie, który w praktyce sprowadzał się do wypełnienia wniosku o dofinansowanie i skompletowania niezbędnej dokumentacji pod kątem spełniania wymagań PPCP oraz rozliczenia inwestycji zamiast mieszkańca. Bezpośrednia pomoc lub wykonanie czynności za potencjalnego Beneficjenta zdecydowanie usprawnia proces przyznania i rozliczenia dofinansowania.

(akta kontroli str. 5-14, 350-351)

2. Do dnia 11 czerwca 2021 r. w GOPS zostało złożonych łącznie 35 wniosków o wydanie zaświadczenia o dochodach przez wnioskodawców uprawnionych do podwyższonego dofinansowania, w tym: w 2020 r. – 6 wniosków, w 2021 r. – 29 wniosków. Liczba złożonych wniosków o wydanie zaświadczenia o dochodach równa była liczbie wydanych zaświadczeń. Nie wydawano zaświadczeń osobom, które ze względu na położenie budynku zobowiązane były do złożenia wniosku o dofinansowanie w innej Gminie, właściwej dla miejsca położenia budynku.

(akta kontroli str. 326-328)

3. Zaświadczenia o dochodach wydawane były przy wykorzystaniu dedykowanego oprogramowania. Zaświadczeniom zostały nadane unikatowe numery.

(akta kontroli str. 114-117, 326-328, 333-336)

4. Wszystkie 35 zaświadczeń o dochodach zostały wydane przez GOPS w wymaganym terminie, przy czym w siedmiu przypadkach łączny czas rozpatrywania spraw był dłuższy niż siedem dni roboczych, co wynikało z konieczności oczekiwania na przekazanie informacji z ZUS niezbędnych do wydania tych zaświadczeń.

(akta kontroli str. 326-328)

5. Na dzień 30 kwietnia 2021 mieszkańcy Gminy Zakliczyn złożyli łącznie 92 wnioski w ramach PPCP (w tym: 10 w 2018 r., 41 w 2019 r., 23 w 2020 r. i 18 w 2021 r.). Za pośrednictwem Urzędu złożono 24 wnioski (w tym: 8 w 2020 r. i 16 w 2021 r.). WFOŚiGW pozytywnie rozpatrzył 89 wniosków, dwa wnioski odrzucił i jeden wniosek został wycofany przez wnioskodawcę.

(akta kontroli str. 329)

6. W okresie od 11 lipca 2019 r. do 14 maja 2020 r. do Urzędu wpłynął jeden wniosek (UM-III.041.9.1.2019/I), który został pozytywnie zweryfikowany i terminowo odesłany do WFOŚiGW, tj. w terminie 3 dni, od daty wpływu wniosku do Urzędu

(akta kontroli str. 286)

7. Pracownik Gminy pomagał w przygotowaniu 26 wniosków złożonych w ramach PPCP. Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że pracownik Urzędu udziela pomocy w przygotowaniu wniosku w ramach PPCP, każdemu mieszkańcowi, który o to poprosi. Jako dowód potwierdzający pomoc w przygotowaniu wniosków, Gmina posiada kompletne dane dotyczące 26 wniosków, które zostały pozyskane przy okazji udzielania pomocy mieszkańcom.

(akta kontroli str. 330-332, 350-351)

8. Nie zlecano weryfikacji wniosków, składanych w ramach PPCP, podmiotom zewnętrznym.

(akta kontroli str. 337)

9. Obowiązek przekazywania do WFOŚiGW wniosków o wypłatę dla Gminy środków oraz raportów o liczbie wydanych zaświadczeń i przekazanych wniosków o dofinansowanie wprowadziło porozumienie z 22 grudnia 2020 r. Do dnia 11 czerwca 2021 r. Urząd przesłał dwa wnioski wraz z raportem, tj. 2 lutego 2021 r. za okres od 21 października 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. oraz 12 kwietnia 2021 r. za pierwszy kwartał 2021 r. Wnioski o wypłatę środków zostały pozytywnie zweryfikowane przez WFOŚiGW. Łącznie wypłacono Gminie kwotę 1,4 tys. zł.

Pracownica odpowiedzialna za obsługę PPCP w Urzędzie wyjaśniła, że *Porozumienie z 22 grudnia 2020 r. po raz pierwszy wprowadziło obowiązek złożenia do WFOŚiGW wniosku o wypłatę środków wraz raportem w terminie do 14 dni od końca kwartału (czyli do 14 stycznia 2021 r.). Problem z dotrzymaniem terminu polegał na tym, że dopiero w dniach 14-15 stycznia 2021 r. WFOŚiGW zorganizował pierwsze szkolenie dotyczące nowego porozumienia (czyli w dniu kiedy kończył się termin na złożenie wniosku). Do tej daty nie były doprecyzowane zasady i sposób przygotowania omawianego raportu. Nie sprecyzowano nawet formy przekazania raportu (ePUAP, papierowo, mailem). Ponadto nawet po przeprowadzeniu szkolenia nie wszystkie kwestie były jasne. Dlatego, po szkoleniu skontaktowałam się telefonicznie z pracownikiem WFOŚiGW. Należy podkreślić, że kontakt telefoniczny udało mi się nawiązać z dużym opóźnieniem w związku z pandemią, która doprowadziła do ograniczeń z obsłudze interesantów przez WFOŚiGW. W rozmowie pracownik WFOŚiGW wyjaśnił mi, że jest to raport składany przez zaangażowane gminy po raz pierwszy i wszyscy się uczą, również pracownicy WFOŚiGW. Pani „uspokoila mnie”, że termin jest datą formalną, której kilkunastodniowe*

przekroczenie nie będzie miało żadnego znaczenia dla WFOŚiG oraz dla wypłaty środków i realizowanego porozumienia. Podkreśliła jeszcze raz, że jest to okres w którym wszyscy, również pracownicy WFOŚiGW, uczą się realizacji nowych obowiązków i tego typu problemy zawsze pojawiają się przy wdrażaniu nowego programu.

(akta kontroli str. 337-349, 350-351, 364)

10. Gmina nie składała zastrzeżeń co do sposobu weryfikacji danych ujętych we wniosku o wypłatę środków przekazanego do WFOŚiGW.

(akta kontroli str. 337)

11. Do dnia 15 czerwca 2021 r. Gmina nie otrzymała żadnych środków od WFOŚiGW na wdrożenie PPCP, z wyjątkiem zwrotu kosztów z tytułu wydanych przez GOPS zaświadczeń o wysokości dochodów.

(akta kontroli str. 337)

12. Burmistrz wyjaśnił, że: *Z informacji uzyskanych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie wynika, że w terminie do 15 lipca 2021 r. zostanie podpisane porozumienie w sprawie realizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze wg. nowych wytycznych. W nowym porozumieniu przewiduje się m.in. zwrot kosztów kwalifikowanych na uruchomienie i prowadzenie punktu konsultacyjnego PPCP. W związku z powyższym, Gmina podjęła odpowiednie działania mające na celu uruchomienie i prowadzenie punktu konsultacyjnego PPCP. Z dniem 1 lipca 2021 r. zostanie uruchomiona Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków. Na tej podstawie Gmina będzie dokonywała identyfikacji budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi beneficjentami PPCP. Działania informacyjne i promocyjne prowadzone są na bieżąco od momentu podpisania pierwszego porozumienia i planuje się ich dalszą kontynuację.*

W odniesieniu do utrudnień w realizacji PPCP pracownica odpowiedzialna za obsługę tego programu w Urzędzie wyjaśniła, że elementem, który w dużej mierze zniechęca mieszkańców do skorzystania z PPCP jest zbyt długi czas oczekiwania na ocenę wniosku i wypłatę dofinansowania przez WFOŚiGW w Krakowie (łącznie czas ten niejednokrotnie wynosi 8 miesięcy).

(akta kontroli str. 352-353, 365-369)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia zapewnienie przez Gminę terminowego wydawania przez GOPS zaświadczeń o dochodach niezbędnych do pozyskania dofinansowania z PPCP, a także pomoc udzielaną przez wyznaczonego pracownika Urzędu mieszkańcom zainteresowanym złożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach tego programu. W okresie, w którym Gmina miała obowiązek weryfikacji wniosków o dofinansowanie w ramach PPCP, złożono tylko jeden wniosek, który następnie został pozytywnie zweryfikowany przez pracownika Urzędu i terminowo przesłany do WFOŚiGW.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z usunięciem stwierdzonych nieprawidłowości w toku kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych, a także nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Kraków, września 2021 r.

Kontroler

Mariusz Pindral
Główny specjalista
kontroli państwowej

.....
podpis